

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДБИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солун.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Петроград, 19. марта

Цензура је конфисковала сва писма која су у последње време приспела од страних дворова на адресу царице. Пошта на личности око цара конфискована је такође.

Петроград, 19. марта

Посланици Споразума са својим војним аташеима присуствовали су на последњој министарској руској седници. Дискутовали су само о војним питањима.

Петроград, 19. марта

Социјалистички лист публикује чланак у коме препоручује радницима да помажу владу, чији је програм, у осталом, саобразан главним захтевима нео-демократске странке.

Петроград, 19. марта

Министар правде ради на законском пројекту који даје право свима народностима и Јеврејима нарочито да станују у свима великим варошима у Русији.

Г. Миљуков је изјавио једној јеврејској делегацији која је дошла њему: »Отвара се нова ера за све народности у новој Русији. Ми потребујемо помоћ Јевреја за напредак и цивилизацију наше земље. Неће се занемаривати ниједна народност. Наш је програм, као што смо казали: »Слобода, Једнакост и Братство.«

Петроград, 19. марта.

Провизорна је руска влада положила заклетву да ће верно служити народу, бранити слободу, права, част и достојност и угушити сваки посредан или непосредан покушај да се успостави стари режим.

Петроград, 19. марта

Руска влада овластила је царицу мати Марију да се настани на Криму, под условом да је прате комесари Думе.

Генерал Пеливанов, бив. министар војни, отпутовао је у главни стан с намером да реорганизује генералштаб.

Листови јављају, да је образована Провизорна влада у Финској и да већина чланова припада социјалистичкој странци.

Хинденбургова офанзива

Последњих дана, одкако је руски покрет добио одређену форму, немачка штампа почела је нагло и неочекивано наговештавати немачку офанзиву на руском фронту. »Волфовска Агенција« пустила је серију телеграма, како је немачки генералштаб завршио све припреме ради њенога предузимања и како су велики изгледи, да та офанзива може имати решавачких резултата по европски рат. При свем том извесни немачки листови нису се могли уздржати од сумње у велике изгледи од овог најновијег Хинденбурговог плана. »Келденбург« оспоравају велики значај те офанзиве, и обраћају пажњу немачком генералштабу на догађаје, који се одигравају на обалама Соме, а који »за Немачку представљају питање опстанка.«

Већина немачких листова признала је, да Немач-

ку, угледни немачки лист »Теглихе Рундшау« покушао је да докаже, како је тежиште Хинденбургове ратне тактике офанзива. Поменути лист објашњава повлачење на Соми стратегијским разлозима и указује на потребу скраћивања фронта и концентрисања свих напора ради предузимања једне успешне офанзиве.

Али, тај лист предвиђа масу чињеница при оваквим наводима. Савезничка штампа констатовала је одавно факат, да је Немачка апсолутно немоћна, да предузме офанзиву. У току свих досадашњих операција на западном бојишту, Немци су увек трпели поразе од англо-француских трупа. Борбе на Вердену завршене су коначним фијаском немачких напора. Сомма представља страшну гробницу за немачке армије. Све досадашње офанзиве Англо-Француза на Соми свршавале су се врло неповољни по Немце. А сви немачки покушаји контраофанзиве на западном фронту пропадали су у самом почетку, и имали су само за последицу огроман број немачких жртава и евакуисање знатне територије.

Утврђено је непобитним чињеницама, да Немци немају више резервних снага, и да је морал њихових трупа знатно опао. У погледу ратног материјала Савезничка надмоћност је коначно успостављена. На свима фронтовима колебају се линије наших непријатеља. На македонском фронту Савезници су апсолутни господари ситуације. Западни фронт не оставља у томе погледу ни мало сумње. Италијани туку стално Аустријанце на Красу и у Трентину. Операције у Месопотамији теку све повољније по Енглези. Руси надиру све дубље на кавкаском бојишту. У Мисиру британске трупе задобијају серије врло важних успеха.

Ратна ситуација на свима фронтовима наклоњена је одлучно Споразуму. Немци то осећају и зато прете офанзивом на руском бојишту, свакако у намери да унесу извесну пометњу у догађаје, који се у Русији одигравају. Ове претње су само обичан блеф

немачки, као и сви досадашњи блефови. Руски покрет се развио сасвим нормално, и редовно стање у Русији већ је успостављено. Војска је више но икад расположена и одушевљена за настављање борбе до краја. Све руске армије пришле су покрету и готове су, да предузму одлучне борбе са енергијом већом но икад. Девиза Нове Русије јесте борба до крајње победе. Отклоњене су све сметње, које су могле ометати акцију руске војске, и ма какве планове кројио немачки »гвоздени маршал«, несумњиво је да ће се сви они разбити о силну одлучност препорођене и одлучне Русије.

Страна штампа

— Нова Русија —

»Рускоје Слово«: »Стрпљење несрећног руског народа ишло је до краја и у светом циљународног спасења, цео народ без разлике класе или странке, ставио се у одбрану отаџбине.«

»Рускија Вједомости«: »Када је политика која није хтела спас Русије, већ одржање постојећег режима изазвала у земљи страшну катастрофу, када је ова политика довела државу на иви-

цу провале, инстинкт народног опстанка прокрчио је себи пута и извео је дело, коме ће се свет за дуго дивити. Неопходна је данас извршна власт, која ужива поверење народа, која може одвести Русију ка победи у овој грандиозној борби, власт изванредне снаге, јер државни удар затиче нас у одлучном тренутку светског рата, када ми треба, да једном руком преуредимо наш државни живот, а другом да наставимо борбу против непријатељских хорди.«

»Њујорк Сун«: »Избила је олуја и пружила свету другу главу јединствене борбе руског народа за слободу и одржање земље.«

»Ворлд«: »Значај слободне Русије за људски род не да се проценити.«

»Хералдо« (Мадрид): »Рат ће ући у нову фазу јаче жестице, сада кад Руси налазе слободан пут, који их мора одвести ка победи, и када је руски патриотизам очистио све потајне утицаје, који су му могли сметати на путу.«

»Дејли Кроникл«: »Ова промена наговештава нову еру уставне слободе, човечанског напретка и даје најлепше изгледе рату. Револуција није дело једне странке, већ целог народа.«

»Трибуна« (Њујорк): »1917. година моћи ће бити за Русију оно што је 1789. била за Француску.«

Руски народни покрет

Опширан извештај о догађајима у Петрограду

Петроград, 19 марта.

Ево накнадних појединости о догађајима, који су се одиграли у почетку револуције у Петрограду:

У току првих манифестација од суботе, издата је изненада наредба, да се митраљезима и пушкама отвори ватра на масу. Војници су пуцали хотимце у ваздух, али како је маса била врло густа, било је врло много жртава.

Башта спрофу казанске катедрале била је препуна света, кад се појавио јак одред козака. Гомила је клекла на колена и козаци нису пуцали. Више полицијских агената, међу њима и један високи чиновник, рањени су том приликом.

Свет је био нарочито раздражен против полиције. Сазнало се, да је један део трупа већ био одбио, да пуца.

У недељу је полиција наредила војницима да пуцају на народ и то је изазвало велико огорчење код војника. Сцене у недељу биле су исте као и у

суботу, по разним квартовима вароши, само у много ширим размерама.

У недељу увече, Дума је сазвана у твјну седницу за понедеоник. Већина чланова Думе отишла је пешке у палату Тауриде.

Рано изјутра у понедеоник више пукова гарде изјаснише се за народ: убијено је неколико официра. Пук Литовски одбио је да пуца, а пукови Волински, Павловски, Пресображенски Симоновски, Коквински и други пукови гарде, укупно 25 000 људи прешли су на страну народа.

Арсенал главног артиљеријског штаба би заузет и командант убијен. Гарда је испратила до амбасаде енглеског војног аташеа, пуковника Кнокса, који се затекао у арсеналу.

Петропавловска тврђава заузета је исто тако и тамнице отворене. Тврђава је постала ново седште револуционарних трупа.

Хиљаде војника јуре улица-

ма, које воде ка Думи и братски се поздрављају са народом. Дошавши у Думу, чланови ове налазе Царев указ којим се укидају седнице „до половине априла“. Шефови странака одбијају да се разиђу чланови Думе и Дума држи историјску седницу. После ове седнице г. Рођанко је телеграфисао Цару: »Ситуација је озбиљна. Анархија влада у престоници. Влада је парализована. Транспорт је потпуно дезорганизован и изазива опште негодовање. По улицама се пуца на народ. Трупе пуцају једне на друге. Треба одмах поверити једној личности која ужива поверење народа, да образује нову владу. Свако одлагање је немогуће. Свако закашњење значи смрт. Молите Бога, да ова одговорност, која је наша, не падне на главу Круне«.

Г. Рођанко је телеграфисао исто тако генералу Алексијеву, шефу генералштаба и генералима — командантима на фронту, тражећи од њих да употребе свој утицај код Цара и да потпомогну апел Думе.

Генерал Алексијев одговорио је телеграмом г. Рођанку, да прима предлог Думе.

Генерал Брусилев је одговорио: »Примио сам Ваш телеграм. Испуњавам своју дужност према цару и мојој земљи.«

Генерал Руски је одговорио: »Примио сам Ваш телеграм. Извршио сам Ваш захтев.«

По том је г. Рођанко послао овај други телеграм цару: »Треба одмах предузети мере, јер ће сутра бити сувише доцкан. Дошао је последњи час, када ће се одлучити судбина земље и династије.«

Око једног часа изаслаштво побуњених трупа дошло је у палату Думе, да би сазнало њено држање. Г. Рођанко је саопштио изаслашству одлуку, усвојену од шефова група у Думи рекавши, да је куцнуо час за промену власти, да би Дума узела коначног учешћа у њој. Г. Рођанко је истицао потребу, да се одржи мир и ред.

Шефови група у Думи изабрали су тада један комитет, да би осигурали одржање реда. Комитет је састављен од 12 чланова на челу са Рођанком. У њему су били оба подпредседника Думе г. г. Шидловски, шеф прогресиста и Миљков, шеф уставних демократа, шефови оталих странака, као и шефови социјалиста и радника. Посланици крајње деснице нису присуствовали седници.

Око 2 часа, нове трупе војника, са многим наоружаним грађанима стигле су у Думу, где су живо акламоване. Революционарни војници предузели су страну Думе. Канцеларије Поште и Телеграфа у Думи поседнуте су и постављени су стражари пред телефонима.

Један официр, командант раније страже у Думи, која је хтео отргнути оружје једном грађанину, би рањен. Пренет је у просторије Думе, где му је рана ззвјена, и потом је однет у болницу.

— Наставиће се —

Са ратних фронтова

Француски коминике

Париз, 19. марта

Између Соме и Оазе доста жива артиљериска борба на сектору Береја. Јужно од Елеста Французи су успешно напали немачке положаје на више места на фронту Врење-Невил. Француске су трупе оствариле нове успехе источно од ове линије и заузеле више потпорне важне тачке и поред енергичне одбране Немаца.

У Шампањи Немци су умножили нападе на положаје које су Французи заузели прејуче западно од Мезон-д-Шампањ.

Прексинаћ и преко ноћи Немци су извршили пет против напада који су сви одбијени. Непријатељ је претрпео велике губитке.

Париз, 19. марта
(доцније)

Северно и јужно од Оазе слаба артиљериска борба. У области северно од Соасона, Немци су извршили два против напада на француске положаје северно од Врење-а. Ови су напади са свим заустављени. На левој обали Мезе француска је артиљерија извршила деструктивно гађање на немачке организације код коте 304.

На осталом фронту дан је прошао на миру.

Енглески коминике

Лондон, 19. марта

Наше су трупе заузеле синоћ село Едскур и учиниле важне успехе источно од села. Заробљено је неколико војника и запленио један митраљез. Наши су одреди заузели такође села Мартевил, Верман и Сојикур и приморали су непријатељске трупе да напусте Сант-Емил. Јуче су заузели и ово село. Наше се напредовање наставља дуж реке Колоње а села

Женкур, Ервили и Есдик заузета су. Северније наше су трупе заузеле два истакнута положаја у близини Еку-Сент-Мена поред јаког отпора непријатеља. Један наш мали одред заузео је на јуриш западно од Емина друге предстраже и запленио један митраљез. Јуче смо извршили више успешних напада северно од Невила-Сент-Васта, источно од Лоса и источно од Ипра. Заробљено је много војника.

Оборен је један немачки аероплан. Два наше апарата фале.

Месопотамија. — Наше трупе од 7. марта, које су оперисале северно-источно од Багдада врло журно су утврђивале положаје. У току надирања ка Каникину наше и руске трупе су наишле на велике тешкоће. Наше су трупе наишле на јаке контингенте трупа у правцу Дејтака. Непријатељ је се огорчено бранио. Причинили смо му велике губитке и заробили велики број војника и велику количину намирница сваке врсте. 11. марта заузели смо Шанробан. 13. марта водиле су се огорчене борбе на реци Диали. Непријатељ је био строго кажњен. Наше су трупе заузеле богате области Телтаваха и Тиндигана и Синдигана на 35 миља северно од Багдада.

7. марта заузели смо Фалајакх 36 миља западно од Багдада.

Италијански коминике

Рим, 19. марта

На Красу непријатељска је

артиљерија јако тукла наше линије на сектору 144. Наше су батерије енергично одговарале. У зони између брда Фанти и Каствавице, заузели смо једну непријатељску предстражу. Запленили смо муницију и ратни материјал.

Операције на Красу

Рим, 19. марта

После јаке артиљеријске борбе која је трајала целу ноћ, око 3 и по часа аустројска артиљерија је концентрисала јако гађање на италијанске положаје код Поса-Фанти на Красу. Око 5 часова један аустројски одред извршио је јуриш на положаје који су заштићени бодљикавом жицом. Наша га је артиљерија десетковала, а услед силног дејства митраљеза и бомби он је био уништен. Неколико људи успели су да дођу до италијанских ровова где су или поубијани или заробљени. Други аустројски одреди који су нападали, као појачање првом, били су увек одбијени пушчаном ватром и бомбама.

Интересантно је забележити да ни један аустројски официр није учествовао у операцији. Сви су остали у заклонима и пећинама одакле су управљали јуришем.

СУМАРЕНСКА АКЦИЈА

Потпун пораз немачких пирата

Париз, 19. марта

»Балканска Агенција« у Паризу публиковала је телеграм свога дописника г. Е. Бертрана.

»Дозвољено је рећи данас, наслањајући се на резултате од последњих недеља, да је сумаренска немачка акција, што се тиче Солуна, претрпела потпун пораз.

Пристизање ратног материјала, намирница и појачања осећа се јако. Лађе настављају да долазе и одлазе врло уредно.

Резултати, које су пирати постигли у току од месец дана јесу потопљавање пештавске лађе »Атоса« торпиљирање једне мале транспортне италијанске лађе и потопљавање једне мале енглеске лађе која је наишла на мину.

И поред тога што су немачки сумарени имали добре базе за снабдевање на острвима и у Архипелагу њихов је рад био узалудан јер су парализовани од

крстарица и извиђача савезничких флота.

Доцније ће бити дозвољено да се објави да ли су савезнички ратни бродови, поред своје заштитничке дужности, испунили другу дужност, уништавање сумарена. Изгледа да маринци нису незадовољни својим радом.«

НОВА РУСИЈА

Социјалисти за настављање рата

Петроград, 19. марта

Апел издат од савета радничких делегата, упућен војницима и пролетерима света, позива народе, да учине све напоре, да се учини крај страшноме рату, који срамоти човечанство. У њему се вели: »Куцнуо је час, када народи треба да узму у своје руке питање рата и мира.« У исто време, апел прокламује одбрану слободе против спољне и унутарње реакције.

Коментаришући овај апел пише »Рјеч«: »Доктрина, која је надахнула апел ублажена је потребом, коју сви увиђају, да се рат настави до краја. Борба се води сада против немачког режима заснованог на сили и самовољи. Ту борбу одобрава цела Русија. Најбољи доказ тога су грандиозне прејучерашње манифестације организоване од свих петроградских пукова, на челу којих су ношене заставе са натписима: »Рат и Слобода«.

»Агенција Вестник« саопштава: »Службени раднички органи доказује потребу, да се рат настави до краја против Немачке. Ту се вели: »Русија не треба да буде у очима Хохенцозерна лак плен и монархијска Немачка треба да зна, да ће се револуционарна Русија посветити свима силама учвршћењу својих тековина.«

»Биржевија Вједомости« истиче, да је дошао последњих дана врло велики број налога из Америке и Холандије за куповину руских папира.

Провизорн авлада одобрила је стварање нових акционарских друштава. Укинута су све одредбе, којима се Јеврејима забрањује учешће у административним саветима. Само влада може одобрити нове емисије акција. Последњих 15 дана, 15 анонимних друштава тражили су овлашћење да се успоставе са капиталом од 77,736.000 франка.

се неке гомиле, и час—час у њима нешто сине. Е, ту каплар—Радоје не могаде, а да не упита наредника, шта је.

— Оно је Скопље—рече му он, а не осврће се.—Оно црно је војска, лево аустројска, десно бугарска. Није им лако око срца, виш, шта је топова!

— Ако пуцају, господин—наредниче?

— Не бој се! Узео сам ја јероплан, што иде мучки.

И, људи божји, цела истина, каплар тек сад опази, да дете нечујено као месец.

Стигоше над град. Још који трен, па мост.

Наредник спусти руку крај леве ноге и издиже нешто црно.

— Гледај, вели, доле; сад ћу да им дам запршку.

И поуми да баца бомбу.

ФЕЛТОН

С. Неђић

КАПЛАРОВ ПУТ

Поднаредник Миливоје куне се у хлеб да је својим очима читао, и ђак наредник, водник трећег вода, каже, да сасвим може да буде, али каплар Радоју никако не иде у памет: како ће, бре брате, јероплан да полети од мора, да прелети Грчку, Бугарску, Дунав и пола Влашке и да падне крај Букурешта, и у њему да остане извиђача жива и здрава! Он, истина, лети као облак, ал' што је далеко-далеко, — то је даље од Енглеске!

То после подне прилегао мало каплар Радоје, јер ће ноћас на стражу. Није тренуо ни колико да се разброји чета, а

разбуди га његов средњи војник, Вујица из Заграђа:—'Ајде, вели, капларе, откад те чека господин наредник!

Каплар Радоје се трже, скочи и протрља трепавице: сунце на заранцима; војници се покупиле у гомиле, па ћуборе као ђаци; десно, покрај пута, велики био јероплан, и у оном уском чунићу четни наредник Димитрије.

Чудно би каплару, и не може, човек, да се прибере, ал' му би још за веће чудо, кад му наредник подвикну: — Хајде, бре, откад те чекам! Хоћеш ли да идеш, или нећеш?

Радоје се тек сада присети:

па они се још пре неколико дана договорили, да наредник узме од Енглеза јероплан (онај брзи), да седну једно предвече, дигну се под небо, па у први мрак право на Везирову Ливаду крај свога села. Доста им једна ноћ: а зора, ето њих на ливаду — после их не стиже ни поглед.

— Да још мало почека, ја одох сам . . .

— Смео сам с памети, господин-наредниче, бога ми ти кажем. Ево, ево, сад ћу, само да понесем конзерву и чутурицу.

И каплар—Радоје заметну о једно раме пуну платнену торбицу (било је у њој, поред хлеба и конзерве, и десетак празних бојевих чаурица за његова братића), о друго чутурицу, прекрсти се, наредник му може те ускочи у чун, виде ка-

ко Димитрије обрте једну ручицу, и полете у небо крилата направа као она буба са стакластим крилима што лебди над водом.

И док обарачу окинеш на оба колена, а они се дигли више од Ртња. Бели се нешто под њима, пут ли је, вода ли је; прелећу кућице, ситне као мерцани његове сестрице Смиље, и шуме, густе као четка глонцара.

Прелетеше тако три или, биће, четири гребена и »петнасет« села. Били су на висини колико два Ртња. Наредник Димитрије само гледа напред и не пушта кочицу; каплар се извалио, па сехири. Кад метну очи унапред, а оно се, с обе стране једне велике воде, бели град, од сунца на заходу црвене му се прозори као пламен. А на два виса над градом црне

па они се још пре неколико дана договорили, да наредник узме од Енглеза јероплан (онај брзи), да седну једно предвече, дигну се под небо, па у први мрак право на Везирову Ливаду крај свога села. Доста им једна ноћ: а зора, ето њих на ливаду — после их не стиже ни поглед.

— Да још мало почека, ја одох сам . . .

— Смео сам с памети, господин-наредниче, бога ми ти кажем. Ево, ево, сад ћу, само да понесем конзерву и чутурицу.

И каплар—Радоје заметну о једно раме пуну платнену торбицу (било је у њој, поред хлеба и конзерве, и десетак празних бојевих чаурица за његова братића), о друго чутурицу, прекрсти се, наредник му може те ускочи у чун, виде ка-

Дневне вести

Дворске вести.

Његово Кр. Височанство Наследник Престола, после неколико дана пробављених код војске на фронту, вратио се синоћ у Солун.

Г. Пашићево саучешће.

Господин Председник Министарског Савета поводом непријатељског бомбардовања енглеске болнице у Вертекопу на дан 12. тек. месеца, када је погинуло и рањено неколико болничарки, изјавио је телеграфски саучешће управнику исте болнице за племените жртве овога дивљачког акта.

Господин управник болнице се топлим речима захвалио на високом и симпатичном интересовању г. Председника.

Револуција на помолу.

Из Мадрида јављају у Женеви да је шпанска влада, услед општег штрајка, наредила укидање уставних гаранција. Проглашено је опсадно стање у целој земљи.

Економска и политичка ситуација је у великој кризи. Министар трговине је изјавио да је поморски саобраћај готово престао. Мисли се да су ове вести тачне. Овде је у питању победа народне воље у корист Споразума.

Милосрђе француских војника.

Пријатно нам је истаћи саопштења са битољског фронта, како француски војници из сопствене иницијативе помажу пострадао становништво, делећи врло често своју храну са њима. Нарочито су пажљиви према сиротној деци, којој дају топла јела.

Братска помоћ Битољу.

Поводом бесомучног бомбардовања Битоља, које су Бугари вршили последњих дана, наносећи само жртве и штете битољском становништву, Господин Председник Министарског Савета послао је 13.000 динара да се укаже помоћ становништву,

пострадалом од овог бугарског дивљаштва.

Ову је суму Господин Председник послао из новца, који су му Москва и друге руске вароши и корпорације ставиле на располагање, приликом његовог пута по Русији.

Нов комесар.

Г. Душан Алимпић, инспектор Министарства Унутрашњих Дела, до сада комесар Краљ. Владе у Солунском Комесаријату, смењен је са ове дужности, а на његово место за комесара постављен је г. Петар Кочић, окр. начелник.

Криза у Бугарској.

«Народ» пише: «Криза у меси у току ове недеље добила је врло оштру форму. Криза влада у целокупној исхрани престонице. Била је већ постала баснословна криза у брашну и хлебу. Криза у соли и шећеру, гасу и сапуну, дрвима и угљу, зејтину и маслу, и многим другим артиклима наставља се, и у место да се иде на боље, све се погоршава...»

Турски топови.

Бечки «Рајспост» пише: «Како јављају из Цариграда, турска влада изразила је жељу, да се пренесу из Црне Горе у Цариград турски топови, које су Црногорци запленили у пређашњим ратовима.»

Опанке — 150 круна.

Колика је скупоћа појединих артикала у Аустрији види се из једне белешке «Хрватског Дневника», у којој се вели: «У Травнику нпр. плаћају сељаци кожу за опанке 25 круна и више, а готови опанци коштају више од 50 круна. У једном крајишком котару плаћају за опанке, како чујемо, и 150 круна.

Да се јаве.

Канцеларији Владних Комесара у Солуну да се јаве: г. г. Трајко Милошевић прота, Цветко Митровић и Верасим Лазаревић свештеници, ради извесног посла по акту бр. 2825.

Г. Коста Красић, трговац позива се да изволи доћи у Финансиску Делегацију, улица Булгароктон бр. 35, ради пријема новца.

Брезово лишће — дуван.

«Хрватска» доноси следећу белешку: «Како нестаје обичног дувана, покушаће се, да је надокнади брезовим лишћем, које треба најпре умочити у дувански екстракт. Пакло обичног дувана имаће у будуће једну петину брезовог лишћа.»

Благодарност.

Приложили Владином Комесарима:

Г. Владислав Михаиловић поручник 20 динара да се подели српској избегличкој деци, а за покој душе његовим ређацима Обрену Радосављевићу који је умро на Крфу и Милану Тутуновићу поручнику погинуломе у Албанији.

Г. Радисав Драгићевић редов из Лознице, ср. трнавски 5 драхми да се подела сиротним српским избеглицама, а за покој душе његовој браћи Милутину и Милану који су јуначки погинули за ослобођење своје Отаџбине.

Владини Комесари изјављују у име сиротних српских избеглица своју благодарност дародавцима.

Из канцеларије Владних Комесара 18. марта 1917. године Бр. 982,983 — Солун.

Српске цигарете македонски специјалитет.

Управа Државних Монопола израдила је и пустила у продају, искључиво за српску војску, цигарете «Македонски специјалитет» од једног грама без киска.

Ове ће се цигарете за сада продавати у лепим кутијама од по 100 комада, по 7 драхми или 1000 комада по 70 драхми.

Објава

Председници и деловође општ. судова као и чиновници самоуправних тела, који се налазе као избеглице на грчкој територији, а ван војне обавезе, да се одмах јаве Владиним Комесарима, или јаве своју тачну адресу са назначењем: њиховог звања, место службовања, време од када је у томе звању, колико има месечне систематичне плате.

Из канцеларије Владних Комесара, 10 марта 1917. године бр. 848. у Солуну.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Атина. — *Гроф Боздари је упутио нову ноту влади у којој је поновио изјаву да је окупација Епира привремена и да се она врши услед стратегијских разлога.*

Атина. — *«Неон Асти» пише да се Италијани приближују Камама. «Естија» потврђује заузеће Филнатеса у Епиру.*

Атина. — *«Нег Имера» не верује да ће се блокада дићи ускоро и мишљења је да ће она трајати још дуго и дуго.*

Савезници, међутим, изгледају расположени да дозволе увоз малих количина угља, апотекарских артикала и штофа пре него што се блокада дигне.

Лондон. — *Војни кругови сматрају да је заузеће Газе и пристаништа Ел-Мина, удаљено четири миље од Газе у Палестини, од велике важности. Газа је кључ за надирање британске војске ка Јерусалиму.*

Вашингтон. — *«Њу-Јорк Сун» предлаже америчкој влади да конфискује све немачке лађе које се налазе у америчким пристаништима. Лист вели да ће се на тај начин одузети Немцима могућност да их униште.*

Лондон. — *Регрути између 18 и 19 година, одређени за пешадију упућени су у резервне батаљоне, нарочито установљене ради њихове војничке обуке.*

Атина. — *«Естија» сазнаје да је британска флота од 1. феб. 1917. године потопила у Северном мору 39 немачких сумарена. Пет је потопљено у Средоземном Мору. Енглези употребљују једну нову методу, која олакшава откриће непријатељских сумарена.*

Лондон. — *Генерал Робертсон, шеф енглеског генералштаба, који је посетио италијански фронт изјавио је дописнику «Дејли Кроникла» у Риму, да је он пун дивљења за организацију италијанског фронта.*

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта — Српски званичан извештај — Солун, 19. марта. 18. марта ништа важно.

Америка пред ратом Њујорк, 19 марта. Министарски Савет је у принципу одлучио законске предло-

ге који, како се верује, овлашћују владу, дају јој право да заведе војну обавезу за младике од 19 година и право, да један огроман зајам могу дати Савезницима.

Седница у Рајхстагу

Лондон, 19. марта. Говорећи о догађајима који су се одиграли у Рајхстагу, енглеска штампа пише: Сада се јасно види да је пруски систем постао склониште оних који се боре против преуређивања Европе, на основици слободе и мира. Није претерано тврдити да пруска камарила једина устаје против користи међународних веза.

Потребан је мир

Из Берна јављају: «Форверц» социјалистички орган сугерира кајзерову владу да првом повољном приликом учини нове предлоге за мир. Лист каже да сада влада не треба да се задовољи са несигурним формулама, него треба да изложи врло тачно своје услове, нарочито да не истиче никакву територијалну анексију.

Социјалистички листови говоре о неопходној потреби за закључење мира што пре.

САОПШТЕЊА

Ко би што знао о Јосифу Ристићу регруту од 1916 год. из Брзе ср. Лесковачког, моли се да извести Михаила Јовановића народ. посланика у Солуну, те како би он могао извести његовог стрица Глигорија Ристића болесника на Крфу.

Милосав Петровић, телеграфиста, карта од Љубице 19-Х из Крушевца јавља: Ја и бата здрави у Крушевцу код маме и Мице. — Зека.

Милан Д. Пантелић, редов 1. чете 2-батаљ. п. 56 пита за брата Живојина Д. Пантелића, који је рањен 16. септембра пр. године на Кајмакчалану. Не зна где се налази и да ли је жив. Моли за извештај свакога што зна о њему.

Арт. капет. Матија Ј. Рајнић тражи Милана Т. Цветковића из Крагујевца, који је са Шумад. дивиз. дошао до Скадра. Моли своје и његове пријатеље да га о њему извести шта је са њим.

че, као Бога те молим! Немој! Шта је крива сиротиња? Побихеш жене, децу, старце. Побихеш наше. Немој, молим те, господин—наредниче! . . .

Нареднику клону рука и полако је спусти.

— 'Ајде да ти учиним љубав, ал' веруј, они—и показа прстом на брда, — не би тако урадили . . .

И опет воде, горе, села и градови, утрине и њиве, и кад сунце би за један чеперак над земљом, каплар—Радоју се учини место као познато. Као познато, и опет као непознато. Она велика плећка личи на Тупијницу; ово би могао да буде Тимок; оно крај њега би требало да је Књажевац; али, опет, . . . није: није Књажевац тако мали, ни Тупијница

тако ниска, да је они на душак прелете . . .

— Где смо, господин—наредниче?

— Ту смо, капларе.

И докле се каплар—Радоје осврте на Књажевац, који се губио у магли и сумраку, јероплан поче да се спушта, каплару се учини да на љуљашци ползи у назад и подобро се стресе, али у тај хип они точкићи, мали као ножице код тек изведеног пилета, тркнуше и заплетоше се у бујну отаву. Слете јероплан нечујно као сенка, и оба ратника хитро искочише, и ако су се возили од зоранака па без мало до велике вечере.

Сад већ познаде и каплар—Радоје, да је ово Везирова Ливада: ено стене, под којом се

удавио најстарији син Николе дућаније.

Пођоше росном травом и брзо нађоше путић.

Каплар се присети:—А јероплан?—и махну главом нареднику.

— Не брини! Нико живи за ноћас неће знати где је, а зором ћемо бити овде пре свих.

* Пружише корак, прво ливадом, па кроз онизак врбак, па кроз њиве са исеченом шашом, ћутке као на мртвој стражи, а поуздано као да иду кроз логореки круг.

Село. Пут утабан од кола, како је прибирана берба, раван и сјајан, па се иде као по гумну. Нигде никога, само на понекој вратници насрне пас и узбуни све другаре до десете куће. На раскршћу, код Стој-

чина бунара, иде им у коб биров Илија, издао «наредбу», па гега у канцеларију онакав као свакад с лулом и тојагом, без којих га од раног детињства никад нису видели. Прође, а и не виде два необична ноћника.

Ту је велики брест; ту и ристанак.

— Зором, капларе! Знај, глава игра.

— Немај бриге, господин—наредниче! Ти ме знаш; никад нисам сневерио, нећу ни сад.

И каплар—Рад је савиј на десно, право на мостић преко Јаруге. А она равна с бреговима и већ подиже широке талпе. Па му чудно: кише нема већ месец дана, а вода, мутна као орање, кладе се као кад ври сапун! . . .

Стаде Радоје пред малом вратницом са искривљеном нас-

трешницом, залупа му срце, подузе га неки дрхат, и не смеде одмах да притисне клапавицу. Рукну стари Мурца као вук и усправи се уз вратницу, кидејући зубима летве.

— Мурца! Мурца! Зар си ме брe, заборавио?

И верни стражар одмах положи оружје, прилеже земљи и поче све вицкати од радости.

Вратница није зарежена. Напред!

Кроз грање се беласа ниска кућица; око куће пусто, а у њој царује сан.

Каплар—Радоје отвори вратницу од доксата и уђе; под ногама му зашуста ситна шума кукурузна, са сваке стране замириса грође с вешалака.

(Наставиће се)

Нове књиге

У ПРВОЈ ПРОДАВНИЦИ СРП.
КЊИГАМ. Ристивојевића
у СОЛУНУулица Ники бр. 35., на кеју уз
ресторан „Београд“

Могу се добити:

Српске књиге:

- »На Помолу«, 1'50.
- »Са српског фронта«, 0'50.
- »Косово српске нар. песме« 1'—
- »Сећање на отаџбину« 1'—
- »Српске ратне песме« 1'—
- »Тешко ли је робљу робова-
ње« 0'30
- »Спомен мишарске победе« 0'30
- »Српска Читанка Ружа« 1'50
- »Српска Читанка Цвеће« 0'70
- »Беседе Игумана Методија« 0'50
- »Антихрист истинито пророча-
ње у 1600 г.« 0'30.

Српски Календари

РЕЧНИЦИ СТЕВОВИЋА:

- Српско-француски
- Француско-српски
- Срп.-франц. и Франц.-срп. по-
везани уједно.
- Цепни фотографисани франц.-
српски.
- Речници за почетнике
- Први корак ка франц. језику
- Србин у Француској
- Најпотребнији разговори франц.-
српски
- Најпотребнији разговори тали-
јански.

Ишле су из штампе и пу-
штене су у продају ове књиге:Са српског фронта. Од В. Ла-
заревиха. Цена 0'50 д.На помолу. Од Ива Ђипика
Цена 1'50 д.Косово или Бој на Косову
1389. год. у народним песмама.
Цена 1. дин.Цвеће. Српска читанка. При-
редиле Љубица Карчевићева и
Василија Качандовићева. Це-
на 0'70 д.Ружа. Српска читанка. При-
редиле Љубица Карчевићева и
Василија Качандовићева. Це-
на 1'50 д.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе Л.
Бркића, новинара, у уредништ-
ву »Велике Србије« у Солуну,
на чију се адресу треба обра-
ћати и за распродају;2) Код г. С. Стефановића ца-
риника, на служби при Финан-
сијској Делегацији у Солуну;3) У продавници српских књиг-
а уз ресторацију »Београд« у
Солуну;4) На фронту овлашћен је г.
М. Богдановић, фотограф, да
скупља претплату и врши по-
ручбине.Част нам је ставити до знања српској војсци и
српској публици, да смо у Солуну, морско приста-
ниште — кеј, улица Ники 35, отворилиСРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ
„БЕОГРАД“где се кувају само српска јела, а нарочито недељом
српска гибаница.Потрудили смо се и набавили чиста природна
вина талијанска, француска и грчка а такође и фран-
цуски и грчки коњак.За сваки дан: гулаш, ђулбастија и пржена риба
за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици мо-
лимо је за посету.С особитим поштовањем,
Ђира Васић, трг. Београђанин.
Васа Златаревић, ресторатер.

Талијански магацин

У улици Франк 32, отво-
рен је талијански магацин
и снабдевен војничким по-
требама — профитантом.Продаја искључиво савез-
ничким трупима.ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ
а у осталој по курсу.

Улица Франк бр. 32. — Солун.

ГОСПОДО!

Препоручујемо Вам да и
даље пушите само цигарете
из прве и највеће фабрике
цигарета

„САЛОНИКА“

Каиро — Александрија — Солун

Најбоље и најкусније ци-
гарете и дуван свих врста.Награђена првом највећом наградом
на изложби у ФиладельфијиНа продају у свима дуванци-
ницама, нарочито „Миродато“ и
дуван за луле.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	дин.	1'---
„ Гиубек	„	0'80
„ Јаки	„	0'65
„ Аџрос	„	0'50

Српско Трговачко Друштво А. Д.
СОЛУН

Улица Победи бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију, Швај-
царску и све Савезничке државе.Са положаја може новац да нам се упућује у свима монетама
поштанским упутницама.Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има
новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Друштво стоји под непосредним надзором Краљ. Срп. Владе
и Врховне Команде преко нарочито одређеног делегата.

Обавештења бесплатно.

УПРАВА.

Париска хируршка зубна клиника
Др. Х. Салтиел и С. Арама

Са париског универзитета

Најмодернији зубно-технички
радови извршују се у кратком
року и најсолидније.СОЛУН, улица Птоломеон 37, угао
улице Венизелос 97.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апо-
теци ул. Франк бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у
своје стану, ул. престолонаследника Ђорџа бр. 35. — упоредно ул. са булеваром
краља Константина.Поткожна убризгавања Неокатварзана као и новог француског препарата
»Галила« противу сифлиса.